

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale cu privire la aprobarea Regulamentului privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale *cu privire la aprobarea Regulamentului privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare* (în continuare-proiectul) este elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul *Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale cu privire la aprobarea Regulamentului privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare* este elaborat în temeiul pct. 7 subpct. 1) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 690/2017, care atribuie Ministerului competența de a elabora și promova proiecte de acte normative în domeniile de activitate aferente, în conformitate cu standardele de calitate, transparență și bune practici europene.

Totodată, elaborarea proiectului are la bază și dispozițiile pct. 73 din Regulamentul privind siguranța feroviară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 725/2024, care stabilește cerințe exprese privind conținutul rapoartelor de investigare a evenimentelor feroviare, inclusiv elemente referitoare la descrierea evenimentului, desfășurarea investigației, analiza cauzelor și factorilor contributivi, precum și formularea concluziilor. În acest context, proiectul actului normativ are rolul de a detalia și sistematiza structura de raportare a rapoartelor de investigare, în vederea aplicării unitare a acestor cerințe.

Proiectul este elaborat în vederea aplicării prevederilor Legii nr. 213/2021 cu privire la investigarea accidentelor și incidentelor în transporturi, care stabilește cadrul general pentru prevenirea producerii evenimentelor în transport și pentru îmbunătățirea siguranței în domeniul transportului feroviar prin asigurarea unui nivel înalt de eficiență, promptitudine și calitate a investigațiilor. În acest sens, legea prevede necesitatea asigurării unui mecanism adecvat de documentare și valorificare a rezultatelor investigațiilor tehnice, inclusiv prin rapoarte de investigare.

De asemenea, Codul transportului feroviar al Republicii Moldova nr. 19/2022 reglementează organizarea și funcționarea sistemului feroviar național și conține dispoziții privind siguranța feroviară, raportarea evenimentelor feroviare și responsabilitățile autorităților și entităților implicate în exploatarea și supravegherea transportului feroviar.

În acest context, proiectul detaliază aspecte procedurale privind structura de raportare a rapoartelor de investigare a accidentelor și incidentelor feroviare, în scopul aplicării coerente a cadrului normativ în vigoare.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Transportul feroviar din Republica Moldova implică exploatarea unor capacități semnificative de infrastructură și material rulant, precum și transportul unor volume mari de mărfuri, inclusiv mărfuri cu potențial periculos. Producerea accidentelor și incidentelor feroviare poate avea drept consecință deteriorarea infrastructurii feroviare, avarierea materialului rulant, blocarea circulației trenurilor, pierderi materiale considerabile și, în anumite situații, riscuri pentru viața și sănătatea persoanelor sau pentru mediul înconjurător.

În conformitate cu Legea nr. 213/2021 cu privire la investigarea accidentelor și incidentelor în transporturi, investigarea tehnică a accidentelor și incidentelor feroviare are drept scop identificarea cauzelor și a factorilor care au contribuit la producerea evenimentelor, în vederea prevenirii repetării acestora. Legea stabilește principiile obiectivității, imparțialității și transparenței procesului de investigare, precum și faptul că investigația tehnică nu are ca obiect stabilirea vinovăției sau a răspunderii juridice. În acest sens, raportul de investigare a accidentelor și incidentelor feroviare reprezintă instrumentul principal prin care sunt documentate rezultatele investigației, iar calitatea și completitudinea acestuia constituie un element esențial pentru asigurarea eficienței mecanismului de prevenire a accidentelor și incidentelor feroviare.

Producerea accidentelor și incidentelor feroviare, inclusiv a unor evenimente de tip deraiere sau a unor incidente generate de factori tehnici ori de infrastructură, evidențiază importanța aplicării coerente a prevederilor Legii nr. 213/2021 cu privire la investigarea accidentelor și incidentelor în transporturi și necesitatea consolidării cadrului de raportare a rezultatelor investigațiilor. O structură clară și unitară a rapoartelor de investigare a accidentelor și incidentelor feroviare permite o analiză aprofundată a circumstanțelor producerii evenimentelor, facilitează formularea de recomandări de siguranță relevante și contribuie la valorificarea lecțiilor învățate în scopul reducerii riscurilor în transportul feroviar.

În prezent, absența unor cerințe clare privind conținutul și structura rapoartelor de investigare a accidentelor și incidentelor feroviare limitează transparența procesului de analiză și poate reduce eficiența recomandărilor de siguranță formulate în urma investigațiilor. În lipsa unei abordări standardizate, există riscul ca anumite elemente esențiale — precum descrierea detaliată a evenimentului, condițiile de producere, analiza cauzelor și a factorilor contributivi, precum și lecțiile învățate — să fie tratate incomplet sau neuniform, ceea ce afectează calitatea concluziilor și utilitatea practică a rapoartelor. Totodată, lipsa alinierii la standardele și bunele practici europene în materie de raportare îngreunează comparabilitatea informațiilor și schimbul de date relevante în domeniul siguranței feroviare.

Din aceste considerente, se impune necesitatea elaborării și implementării Regulamentului privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare, ca instrument normativ specific pentru detalierea și aplicarea unitară a prevederilor Legii nr. 213/2021 cu privire la investigarea accidentelor și incidentelor în transporturi. Prin instituirea unei structuri clare și unitare de raportare, Regulamentul va asigura un nivel adecvat de calitate, obiectivitate și transparență a rapoartelor de investigare, va permite alinierea practicilor naționale la standardele europene și va crea o bază solidă pentru formularea și implementarea unor măsuri eficiente de prevenire și de îmbunătățire a siguranței transportului feroviar național.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale *cu privire la aprobarea Regulamentului privind structura de raportare care trebuie urmată*

pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare are ca obiect stabilirea unei structuri clare, unitare și obligatorii pentru întocmirea rapoartelor de investigare tehnică a evenimentelor feroviare, în scopul aplicării coerente a prevederilor Legii nr. 213/2021 cu privire la investigarea accidentelor și incidentelor în transporturi.

Proiectul instituie o structură standardizată de raportare, formată din șase puncte principale, care trebuie completate, în mod corespunzător, în funcție de tipul și gravitatea accidentului sau incidentului feroviar investigat. Această structură are rolul de a asigura o prezentare coerentă, completă și comparabilă a rezultatelor investigației, precum și de a facilita analiza cauzelor și formularea recomandărilor de siguranță.

Structura de raportare cuprinde, în principal, următoarele elemente:

1. Rezumatul raportului de investigare a accidentelor și incidentelor, care oferă o sinteză clară și autonomă a evenimentului investigat, a circumstanțelor producerii acestuia, a cauzelor identificate și, după caz, a recomandărilor de siguranță formulate;
2. Descrierea investigației și a contextului acesteia, inclusiv decizia de inițiere a investigației, obiectivele, domeniul de aplicare, limitele și metodele utilizate;
3. Descrierea detaliată a accidentului sau incidentului, cu prezentarea faptică a evenimentelor, a consecințelor produse și a entităților implicate;
4. Analiza accidentului sau incidentului, prin identificarea și evaluarea factorilor cauzali, contributivi și sistemici, inclusiv a factorilor tehnici, umani, organizaționali și de mediu;
5. Concluziile investigației, care sintetizează constatările esențiale și evidențiază deficiențele relevante pentru siguranța feroviară;
6. Recomandările de siguranță, formulate exclusiv în scop preventiv, pentru evitarea producerii unor evenimente similare în viitor.

Un element nou introdus prin proiect îl constituie definirea expresă a unor noțiuni-cheie utilizate în cadrul raportului de investigare, în vederea asigurării unei interpretări unitare și a unei analize coerente a cauzelor producerii accidentelor și incidentelor feroviare, după cum urmează:

1. *factor cauzal* – orice acțiune, omisiune, eveniment sau condiție ori o combinație a acestora care, dacă ar fi fost corectat(ă), eliminat(ă) sau evitat(ă), ar fi putut împiedica producerea accidentului sau incidentului, după toate probabilitățile;
2. *factor contributiv* – orice acțiune, omisiune, eveniment sau condiție care afectează un accident sau incident prin creșterea probabilității de producere a acestuia, prin accelerarea efectului în timp sau prin sporirea gravității consecințelor, însă a cărui eliminare nu ar fi împiedicat producerea accidentului sau incidentului;
3. *factor sistemic* – orice factor cauzal sau contributiv de natură organizațională, managerială, societală sau de reglementare care ar putea afecta accidente sau incidente similare și conexe în viitor, incluzând, mai ales, condițiile cadrului de reglementare, proiectarea și aplicarea sistemului de management al siguranței, competențele personalului, procedurile și întreținerea.

De asemenea, proiectul prevede cerințe privind forma de prezentare a rapoartelor de investigare, inclusiv întocmirea și transmiterea acestora în format digital, pentru a facilita accesul, analiza și gestionarea informațiilor rezultate din investigație.

<p>Prin adoptarea Regulamentului privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare se creează un instrument normativ specific, care completează cadrul legal existent, asigură aplicarea consecventă a principiilor de obiectivitate, imparțialitate și transparență în procesul de raportare a rezultatelor investigațiilor și contribuie la îmbunătățirea siguranței transportului feroviar național.</p>
<p>3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare</p>
<p>Opțiunile alternative nu au fost luate în considerare. Opțiunea menținerii cadrului normativ existent, fără adoptarea unui regulament național de transpunere a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/572 privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare, a fost exclusă din start, întrucât în conformitate cu Acordul de Asociere RM- UE, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a adopta treptat legislația europeană, inclusiv reglementările ce vizează siguranța în transportul feroviar.</p>
<p>4. Analiza impactului de reglementare</p>
<p>4.1. Impactul asupra sectorului public</p>
<p>Implementarea Regulamentului cu privire la structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare va avea un impact predominant organizațional și procedural asupra autorităților și instituțiilor publice implicate în procesul de investigare a evenimentelor feroviare.</p> <p>Proiectul nu instituie atribuții noi și nu modifică competențele legale ale autorităților publice, ci detaliază modul de documentare și prezentare a rezultatelor investigațiilor tehnice, în conformitate cu cadrul legal existent. Prin aplicarea unei structuri unitare de raportare, se va îmbunătăți calitatea, coerența și comparabilitatea rapoartelor de investigare, ceea ce va facilita analiza internă a cauzelor evenimentelor și formularea măsurilor de prevenire.</p> <p>De asemenea, implementarea Regulamentului va contribui la creșterea transparenței activității de investigare și la consolidarea capacității instituționale în domeniul siguranței transportului feroviar, fără a genera o sarcină administrativă disproporționată pentru sectorul public.</p>
<p>4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative</p>
<p>Adoptarea și implementarea Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale <i>cu privire la aprobarea Regulamentului privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare</i> nu implică costuri financiare suplimentare pentru bugetul public. Structura de raportare va fi aplicată în cadrul activităților curente de investigare, utilizând resursele umane, tehnice și logistice deja existente la nivelul Biroului de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi.</p> <p>Pe termen mediu și lung, aplicarea unei structuri unitare de raportare poate conduce la reducerea costurilor indirecte, prin prevenirea repetării accidentelor și incidentelor feroviare și prin optimizarea măsurilor de siguranță adoptate în urma investigațiilor.</p>
<p>4.3. Impactul asupra sectorului privat</p>
<p>Ordinul viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale <i>cu privire la aprobarea Regulamentului privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare</i> nu are impact direct asupra sectorului privat, întrucât nu instituie obligații noi pentru operatorii economici, ci</p>

reglementează exclusiv structura de raportare a rapoartelor de investigare a accidentelor și incidentelor.
4.4. Impactul social
Aplicarea Regulamentului va avea un impact social pozitiv, prin contribuția sa la îmbunătățirea nivelului de siguranță în transportul feroviar. Standardizarea structurii rapoartelor de investigare va permite o analiză mai eficientă a cauzelor accidentelor și incidentelor și va sprijini adoptarea unor măsuri de prevenire, cu efecte asupra reducerii riscurilor pentru viața și sănătatea persoanelor.
În mod indirect, creșterea siguranței transportului feroviar poate contribui la sporirea încrederii cetățenilor în acest tip de transport și la diminuarea consecințelor sociale negative asociate producerii accidentelor feroviare, precum perturbarea mobilității sau impactul asupra comunităților afectate.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Structura de raportare vizează elemente tehnice, factuale și analitice ale investigației. În situațiile în care, pentru documentarea completă a circumstanțelor producerii unui eveniment, utilizarea unor date cu caracter personal se va dovedi necesară, colectarea și prelucrarea acestora se vor realiza în conformitate cu prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul nu are impact asupra echității și egalității de gen, întrucât reglementările propuse sunt de natură tehnică și procedurală, aplicabile în mod nediscriminatoriu tuturor persoanelor și entităților implicate în procesul de investigare a accidentelor și incidentelor feroviare.
4.5. Impactul asupra mediului
Proiectul nu are un impact asupra mediului, întrucât reglementează exclusiv aspecte procedurale privind structura de raportare a rapoartelor de investigare a accidentelor și incidentelor feroviare.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Alte impacturi nu au fost identificate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale <i>cu privire la aprobarea Regulamentului privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare</i> este elaborat în contextul alinierii Republicii Moldova la cerințele legislației Uniunii Europene în domeniul feroviar și transpune Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 2020/572 al Comisiei din 24 aprilie 2020 privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare, CELEX: 32020R0572, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 132/10 din 27 aprilie 2020.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale <i>cu privire la aprobarea Regulamentului privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare</i> vizează crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea prevederilor Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 2020/572 al Comisiei din 24 aprilie 2020 privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare.

Proiectul constituie măsura normativă specifică prin care sunt stabilite cerințe clare și unitare privind forma și conținutul rapoartelor de investigare a accidentelor și incidentelor feroviare, în scopul aplicării coerente a cadrului legal existent și al asigurării compatibilității practicilor naționale cu standardele internaționale relevante în domeniu.

Astfel, Regulamentul constituie măsura normativă specifică de implementare a prevederilor Legii nr. 213/2021 cu privire la investigarea accidentelor și incidentelor în transporturi, prin care se stabilesc cerințe detaliate privind structura de raportare a rapoartelor de investigare a accidentelor și incidentelor feroviare, în scopul alinierii acestora la standardele și practicile europene relevante, fără a fi necesară modificarea sau completarea altor acte normative în vigoare.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului a fost plasat și poate fi accesat pe portalul particip.gov.md: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15889 Totodată, proiectul actului normativ a fost supus consultărilor publice și avizărilor de către entitățile publice de resort, inclusiv cele implicate în procesul de implementare a proiectului, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Astfel, în cadrul procesului de consultare/avizare, au fost vizate următoarele instituții:

- Ministerul Finanțelor (Aviz nr. 09/2-09/58 din 06.02.2026);
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Aviz nr. 03-384 din 05.02.2026);
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale (Aviz nr. 07/531 din 04.02.2026);
- Agenția Feroviară (Aviz nr. 01-17 din 04.02.2026);
- Î.S. “Calea Ferată din Moldova” (Aviz nr. 149 din 05.02.2026);
- Centrul de Armonizare a Legislației (Aviz nr. 31/02-126-1136 din 03.02.2026);
- Biroul de Investigare a Accidentelor și Incidentelor (Aviz nr. 8 din 28 ianuarie 2026).

7. Concluziile expertizelor

Proiectul Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale *cu privire la aprobarea Regulamentului privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare* va fi supus expertizei juridice în vederea verificării compatibilității cu Constituția Republicii Moldova, cu alte acte normative și cu legislația UE. Rezultatele expertizei juridice vor fi analizate și luate în considerare.

Expertiza juridică va fi realizată de către Ministerul Justiției, conform prevederilor Legii nr.100/2017 privind actele normative. Rezultatele acestei expertize vor fi prezentate în cadrul sintezei obiecțiilor și propunerilor la proiectul actului normative.

Conform prevederilor art. 36 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și art. 28 alin. (3) din Legea integrității nr. 82/2017, actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate sunt exceptate de la efectuarea expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție. Sarcina efectuării expertizei anticorupție este atribuită autorului actului normativ respectiv.

Astfel, reliefăm că în conformitate cu prevederile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative departamentale, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului Național Anticorupție nr. 6/2017, în cadrul procesului de elaborare a proiectului Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale *cu privire la aprobarea Regulamentului privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare* au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional. În consecință, menționăm că, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Implementarea proiectului nu necesită modificarea sau abrogarea altor acte normative în vigoare. Prin aprobarea acestui ordin, care stabilește structura de raportare pentru rapoartele de investigare a accidentelor și incidentelor, se realizează implementarea prevederilor Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 2020/572 al Comisiei din 24 aprilie 2020 privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare.

Nu sunt identificate, la această etapă, necesități suplimentare de elaborare a unor acte normative noi sau a unor planuri de acțiune specifice pentru implementare.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor actului normativ se va realiza prin aplicarea acestuia în cadrul activităților curente de investigare desfășurate de Biroul de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi, în conformitate cu atribuțiile stabilite prin Legea nr. 213/2021 cu privire la investigarea accidentelor și incidentelor în transporturi.

Secretar general

Angela ȚURCANU